

Skärtorsdagens kvällsmässa 2022

För ovanlighetens skull får den som skall predika i kväll klara besked genom de liturgiska förhållningsreglerna vad man skall predika om: eukaristin, prästämbetet och kärleksbudet. I kväll får vi se det djupa andliga samband som finns mellan liturgiskt firande och karitativa insatser. Det är en av prästens största och viktigaste uppgifter att hjälpa de troende att förstå detta trons mysterium, så att de blir mer och mer präglade av denna enhet mellan bön och arbete, mellan eukaristi och caritas. Naturligtvis är detta djupa samband något som vi alltid kan se i Jesus själv. Hela hans liv är en enda kärlekens dialog med hans Fader som sedan yttrar sig i hans kärleksfulla handlande med varje människa han möter. Allt detta får sin höjdpunkt när han frambär sig själv på korset till Fadern som ett offer för människornas frälsning. ”Detta är min kropp som offras för er” (1 Kor 11:24), säger Jesus vid den sista måltiden när han instiftar eukaristin för oss, för vår frälsning. Där blir vi delaktiga av hans kärlek, som skall förvandlas oss inifrån, så att vi blir i stånd att älska vår nästa med Jesu egen kärlek.

När Jesus tvättar sina lärjungars fötter får vi en konkret och påtaglig bild av hela detta skeende. Det är både upphöjd liturgi och helt konkret kärlekstjänst. Det är förkunnelse och evangelisation. ”Om nu jag, som är er herre och mästare, har tvättat era fötter, är också ni skyldiga att tvätta varandras fötter. Jag har gett er ett exempel, för att ni skall göra som jag har gjort med er” (Joh 13:14-15), säger Jesus för att påminna oss om den kärlekens gåva vi har tagit emot i eukaristin för att göra oss i stånd att tjäna vår nästa och utge oss själva för henne. Fottvagningen i denna mässa är en liturgisk akt, en del av eukaristins heliga liturgi, som på ett sakramentalt sätt skall väcka det djupaste till liv inom oss: vår inre delaktighet i Kristi eget mysterium. Genom att ta emot och låta oss näras av eukaristin blir vi mer och mer lika Jesus Kristus och kan liksom han tjäna vår nästa och ge vårt liv för henne.

Som präster har vi fått det oerhörda privilegiet att i Kristi person fira eukaristin. Egentligen är det alltid Jesus Kristus själv som firar eukaristin, men prästen får vara en ikon av detta och på ett sakramentalt sätt representera Jesus själv. Han kan därför säga: detta är *min* kropp, *mitt* blod, gör det till minne av *mig*. Det är egentligen något oerhört att Jesus kan ta en person i besittning på ett så radikalt sätt och identifiera sig helt med honom. Samtidigt måste detta göra prästen ännu mer ödmjuk och medveten om sin mänskliga svaghet. Prövostenen för prästen är alltid fottvagningen, alltså hans beredvillighet att tjäna sina bröder och systrar, att leva hela sitt liv i självutgivande tjänande kärlek. Detta budskap måste han gestalta både i ord och handling, både i förkunnelsen och i det dagliga tvättandet och skrubbandet av smutsiga fötter, ja, i helandet av sårade själar.

Dagens kollektbön ger oss en teologisk snabbkurs i vad eukaristin är och utför: ”det nya förbundets eviga offer, den måltid Kristus instiftade kvällen före sitt lidande, den gåva som förenar kyrkan i kärlekens gemenskap. Låt oss ur detta sakrament få liv och kraft, så att vi fullkomnas i kärleken”. Gud har ingått ett evigt förbund med sin mänsklighet, som har fått sitt fulla uttryck i kyrkans förening med sin Brudgum, Kristus. Han har offrat sig för sin brud, kyrkan, på korset. När vi firar eukaristin är blir detta offer sakramentalt närvarande. Samtidigt får vi i denna måltid en försmak av den himmelska bröllopsmåltiden, som den förhärligade Herren vill ge oss del av i evigheten. En historisk händelse, Kristi offer på Golgota, blir sakramentalt närvarande på altaret här och nu, samtidigt som vi får en skymt, en glimt av den eviga härligheten. Allt detta får vi del av i eukaristin för att vi och hela kyrkan skall fullkomnas i kärlek. Det betyder att vi till varje pris måste dela med oss av denna kärlek till alla vi möter, till alla nödlidande och behövande som Kristus sänder i vår väg.

Eukaristins liturgi måste fortsätta i vardagens alla kärleksgärningar. Mässan tar liksom inte slut utan går över i mission. Vi sänds ut för att förvandla jordens anlete, för att sprida evangeliets kärlek till dem som bara genom oss kan få möjlighet att möta Jesus och hans budskap. Prästen har denna underbara uppgift att hjälpa de troende att förstå vilken värdighet och vilken kallelse de har fått genom dopet och eukaristin. Men är det verkligen så? Är vi kristna medvetna om allt det Gud har gett oss och allt vad han förväntar av oss? Det låter nästan för vackert för att vara sant, skulle vissa säga. Det är för stort för mig som bara vill ha ett lugnt och bekymmersfritt liv utan problem. Tron måste vara kravlös, säger man ibland. Det är sant att vi aldrig kan förtjäna Guds oändliga kärlek och barmhärtighet. Allt är nåd, men nåden är också heliggörande och vill förvandla oss till en allt större Kristuslikhet. Det är denna paradox som varje präst måste försöka förklara och illustrera genom sitt liv och sin förkunnelse. Det är därför dagens andliga samband mellan eukaristi, prästämbete och kärleksbud är så viktigt. Ibland behöver vi tid på oss för att tränga in i detta mysterium. Men vi måste längta och sträva efter att ta till oss allt det som Jesus vill ge oss.

Just i den historiska situation vi lever i får vi möta Jesus. Vi har precis lämnat en pandemi bakom oss när ett krig bryter ut i vårt närområde. Allt detta påverkar oss. Guds försyn vill hjälpa oss att se hur vi just i denna aktuella situation kan öppna oss för evangeliets budskap. Genom eukaristin får vi ständigt del av Guds kärlek som skall förvandla oss inifrån så att vi i vår tur kan förvandla den omgivande verkligheten genom våra kärleksgärningar. ”Där barmhärtighet och kärlek finns, där är Gud”.